

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 4 kwietnia 2019 r.*

Odwołanie – Służba publiczna – Personel Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) –
Molestowanie seksualne – Dochodzenie prowadzone w ramach programu „*Dignity at work*” –
Odrzucenie skargi na molestowanie – Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji prezesa EBI
odrzucającej skargę w trybie administracyjnym – Naprawienie szkody

W sprawie C-558/17 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
wniesione w dniu 14 września 2017 r.,

OZ, zamieszkała w Luksemburgu (Luksemburg), reprezentowana przez adwokata B. Maréchała,

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), reprezentowany przez K. Carr oraz G. Faedo, działające
w charakterze pełnomocników, wspierane przez A. Dal Ferra, avvocato,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa trzeciej izby, J. Malenovský
(sprawozdawca), L. Bay Larsen, M. Safjan i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 września 2018 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2018 r., wydaje
następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu OZ wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 13 lipca 2017 r.,
OZ/EBI (T-607/16, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2017:495), na
mocy którego oddalił on jej skargę o stwierdzenie nieważności sprawozdania komisji dochodzeniowej

* Język postępowania: angielski.

Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) z dnia 14 września 2015 r. i decyzji prezesa EBI z dnia 16 października 2015 r. o nierozpatrzeniu jej skargi w trybie administracyjnym na molestowanie seksualne (zwanej dalej „sporną decyzją”), a także o naprawienie krzywdy, jaką miała ponieść w związku z tym sprawozdaniem i z tą decyzją.

Ramy prawne

Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej

- 2 Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej został uchwalony rozporządzeniem Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiającym Regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i Warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot jak też szczególne przepisy znajdujące czasowo zastosowanie w stosunku do urzędników Komisji (Dz.U. 1968, L 56, s. 1).
- 3 Artykuł 24 akapit pierwszy Regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej, zmieniony rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 1023/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 października 2013 r. (Dz.U. 2013, L 287, s. 15), stanowi:

„Unia wspomaga każdego urzędnika, w szczególności w postępowaniach przeciwko osobom dopuszczającym się gróźb, zniewag, zniesławień lub ataków na osobę lub mienie, na jakie on lub członkowie jego rodziny są narażeni ze względu na zajmowane przez niego stanowisko lub pełnione obowiązki”.

Regulamin pracowniczy EBI

- 4 Regulamin pracowniczy Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przyjęty w dniu 20 kwietnia 1960 r. przez Radę Dyrektorów EBI, w brzmieniu zmienionym decyzją Rady Dyrektorów EBI z dnia 4 czerwca 2013 r., która weszła w życie w dniu 1 lipca 2013 r., przewiduje w art. 41:

„Wszelkiego rodzaju spory indywidualne między Bankiem a członkami jego personelu poddaje się pod rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jakiegokolwiek postępowanie członka personelu Banku przeciwko jakiegokolwiek działaniu Banku, które może okazać się dla niego niekorzystne, musi zostać wszczęte w terminie trzech miesięcy.

Niezależnie od postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości, lecz przed wniesieniem do niego skargi, spory, inne niż wynikające z zastosowania środków przewidzianych w art. 38, są kierowane przed komisję pojednawczą Banku do rozstrzygnięcia w trybie polubownym.

Wniosek o przeprowadzenie postępowania pojednawczego powinien zostać złożony w terminie trzech miesięcy, [licząc od] wystąpienia okoliczności faktycznych lub od doręczenia aktu stanowiącego przedmiot sporu. [...]”.

Polityka EBI w zakresie poszanowania godności ludzkiej w pracy

- 5 Przepisy wewnętrzne w sprawie polityki EBI w zakresie poszanowania godności ludzkiej w pracy (zwanej dalej „polityką poszanowania godności w pracy”), przyjęte przez EBI w dniu 18 listopada 2003 r., stanowią:

„Postępowanie dochodzeniowe

[...]

Postępowanie dochodzeniowe obejmuje następujące przepisy:

[...]

- ustanawia się komisję dochodzeniową składającą się z trzech niezależnych osób [...],
- komisja dochodzeniowa przeprowadza szereg przesłuchań celem odrębnego przesłuchania obydwu stron, świadków lub innych osób, które zamierza przesłuchać,
- obydwie strony mają prawo do bycia wysłuchanym przed komisją dochodzeniową,
- obydwie strony mają prawo do bycia reprezentowanym lub wspieranym,
- przesłuchania i narady komisji dochodzeniowej mają na celu sformułowanie zalecenia przedstawianego prezesowi,
- prezes [Banku] decyduje o działaniach, jakie mają zostać podjęte.

Zadania i skład komisji dochodzeniowej

Zadaniem komisji jest ustanowienie struktury zapewniającej obiektywne, niezależne dochodzenie, dotyczące jednego lub kilku zdarzeń, na którego zakończenie komisja przedstawi zalecenie prezesowi, który zdecyduje co do działań, jakie mają zostać podjęte.

[...]

Procedura

[...]

2. Dyrektor departamentu kadr. (zwany dalej »DK«), w porozumieniu z przedstawicielami personelu, przedstawia prezesowi propozycję składu komisji oraz wyznacza datę rozpoczęcia dochodzenia, w terminie nieprzekraczającym 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania skargi.

3. DK niezwłocznie poświadcza odbiór pisma zainteresowanego pracownika, potwierdzając wszczęcie dochodzenia [...].

4. Po otrzymaniu pisma wyjaśniającego od składającego skargę DK

[...]

d) informuje, że dochodzenie rozpocznie się w ciągu 30 dni kalendarzowych od dnia, w którym skarga została oficjalnie złożona u dyrektora generalnego departamentu kadr, i że obie strony zostaną powiadomione o terminie, godzinie i miejscu indywidualnego przesłuchania, o ich prawie do bycia reprezentowanym lub wspieranym oraz o składzie komisji.

[...]

Przesłuchanie

Przesłuchanie ma na celu dokładne ustalenie, co się wydarzyło, oraz zgromadzenie faktów pozwalających na sformułowanie zalecenia z uzasadnieniem. Strony nie mają prawa do przeprowadzenia przesłuchania krzyżowego z uwagi na to, że są przesłuchiwane oddzielnie. Nie są one zobowiązane do powtarzania przykrych i kłopotliwych szczegółów, w zakresie, w jakim nie jest to absolutnie konieczne. Wszystkim uczestnikom, których dotyczy dochodzenie i przesłuchania, w tym osobom wspierającym i świadkom, przypomina się, że obowiązuje ich obowiązek zachowania poufności.

[...] Komisja może przyjąć taki sposób postępowania, jaki uzna za właściwy. Co do zasady przesłuchanie odbywa się w formie szeregu osobnych spotkań, odbywających się w następującej kolejności:

- w pierwszej kolejności ze składającym skargę;
- z ewentualnymi świadkami powołanymi przez składającego skargę;
- z osobą podejrzaną o molestowanie;
- z ewentualnymi świadkami powołanymi przez osobę podejrzaną o molestowanie;
- jeżeli komisja uzna to za stosowne, obydwie strony mogą zostać wezwane na nowe odrębne przesłuchania.

W razie potrzeby komisja może również ponownie przesłuchać osoby, których dotyczy sprawa, i wezwać ewentualnie innych członków personelu lub zażądać informacji lub kopii dokumentów, jeżeli kolegialnie uważa to za uzasadnione i użyteczne. W razie wątpliwości prezes podejmie ostateczną decyzję w kwestiach dotyczących dostępu do akt, do danych lub do innych metod przeprowadzania czynności wyjaśniających, po skonsultowaniu się, w danym wypadku, z inspektorem ochrony danych. Komisja poinformuje składającego skargę o dodatkowych czynnościach wyjaśniających.

Wynik dochodzenia

Po wysłuchaniu wszystkich uczestników oraz po ewentualnym przeprowadzeniu wszystkich innych właściwych czynności wyjaśniających komisja [dochodzeniowa] powinna być w stanie przeprowadzić naradę i przedstawić zalecenie z uzasadnieniem. Komisja nie ma kompetencji do podejmowania decyzji.

Komisja może formułować różnego rodzaju zalecenia, rekomendując:

- umorzenie sprawy, jeżeli obie strony zdołały wyjaśnić sytuację i znaleźć rozwiązanie na przyszłość możliwe do zaakceptowania dla obu stron;
- uznanie sprawy za niezwiązaną z zastraszaniem lub mobbingiem [molestowaniem], lecz za konflikt w miejscu pracy, wymagający dokładniejszego zbadania lub monitorowania;
- oddalenie skargi;
- podjęcie niezbędnych środków, w przypadku gdy komisja ta ustali, że skarga jest bezzasadna i wniesiona w złej wierze;
- wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

Pisemne zalecenie komisji jest przygotowywane w ciągu pięciu dni od zakończenia dochodzenia i przekazywane prezesowi celem przyjęcia decyzji.

Decyzja prezesa [...]

Nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od przesłania zalecenia komisji prezesowi obydwie strony zostają poinformowane na piśmie o decyzji prezesa, z uzasadnieniem, do której załącza się zalecenie komisji. Jeżeli prezes nie będzie mógł podjąć decyzji z uwagi na jego nieobecność lub niedostępność, jego uprawnienia do wydania decyzji zostaną delegowane”.

Okoliczności powstania sporu

- 6 W dniu 1 grudnia 2008 r. OZ została zatrudniona przez EBI.
- 7 Pod koniec 2009 r. pan F. dołączył do jednej z dyrekcji EBI jako koordynator personelu, w którego skład wchodziła OZ.
- 8 W dniu 16 września 2012 r. OZ zmieniła stanowisko.
- 9 W styczniu 2014 r. OZ poinformowała swojego kierownika wydziału, że zmiana stanowiska była związana z molestowaniem seksualnym, które jak twierdziła, stosował wobec niej F., począwszy od 2011 r.
- 10 W dniu 20 maja 2015 r. OZ złożyła skargę w trybie administracyjnym do dyrektora generalnego dyrekcji ds. personelu EBI, w której twierdziła, że była ofiarą molestowania seksualnego ze strony F.
- 11 W dniu 18 czerwca 2015 r. dyrektor generalny poinformował OZ, że w wyniku jej skargi wszczęte zostało, na podstawie przepisów dotyczących polityki godności w pracy, oficjalne postępowanie dochodzeniowe (zwane dalej „postępowaniem dochodzeniowym”).
- 12 W dniu 19 czerwca 2015 r. prezes EBI zatwierdził propozycję składu komisji, której powierzono prowadzenie postępowania dochodzeniowego (zwanej dalej „komisją dochodzeniową”).
- 13 W dniu 26 czerwca 2015 r. komisja dochodzeniowa została oficjalnie powołana, a OZ została poinformowana, że przesłuchania odbędą się w dniu 20 lipca.
- 14 W dniu 17 września 2015 r. komisja dochodzeniowa przekazała prezesowi EBI swoje sprawozdanie (zwane dalej „sprawozdaniem komisji dochodzeniowej”), w którym sformułowano zalecenia z uzasadnieniem.
- 15 W swoim sprawozdaniu komisja dochodzeniowa stwierdziła, nie można było potwierdzić zarzutów OZ ze względu na brak świadków, którzy uczestniczyli w domniemanych czynach. Natomiast wszyscy świadkowie byli zgodni, że niepokojący był stan zdrowia OZ. Przeżyła ona traumatyczne rozstanie ze swoim byłym partnerem i bardzo straciła w wyniku tego na wadze. OZ ponadto z niecierpliwością oczekuje na kolejny awans w pracy i ma skłonność do manipulacji, co może szkodzić innym osobom. Ma ona także trudności z zaakceptowaniem jakiegokolwiek krytyki. Ostatecznie komisja dochodzeniowa zaleciła OZ, by postarała się polepszyć swoje funkcjonowanie w zespole i odzyskać pozytywne nastawienie.
- 16 W dniu 16 października 2015 r. prezes EBI wydał sporną decyzję na podstawie zaleceń komisji dochodzeniowej; do rzeczony decyzji załączono sprawozdanie komisji dochodzeniowej.

- 17 Po wydaniu spornej decyzji prezes EBI zwrócił się jeszcze do komisji dochodzeniowej o wyjaśnienia w celu ewentualnego wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Komisja ta przedstawiła swoje uwagi końcowe w dniu 12 stycznia 2016 r. Następnie wnosząca odwołanie złożyła wniosek o przeprowadzenie postępowania pojednawczego na podstawie art. 41 zmienionego regulaminu pracowniczego EBI ze zmianami.
- 18 W dniu 29 czerwca 2016 r., zgodnie z ustaleniami komisji pojednawczej z dnia 22 kwietnia 2016 r., prezes EBI stwierdził, że postępowanie pojednawcze zakończyło się niepowodzeniem.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 19 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu do spraw Służby Publicznej w dniu 22 lipca 2016 r., wnosząca odwołanie wniosła skargę, zarejestrowaną początkowo pod sygnaturą F-37/16.
- 20 Zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2016/1192 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie przekazania Sądowi właściwości do rozpoznawania w pierwszej instancji sporów między Unią Europejską a jej pracownikami (Dz.U. 2016, L 200, s. 137) niniejsza sprawa została przekazana Sądowi w stanie, w którym znajdowała się w dniu 31 sierpnia 2016 r. Sprawa ta została zarejestrowana pod numerem T-607/16.
- 21 OZ wносиła do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz sprawozdania komisji dochodzeniowej (w tym przeredagowanie niektórych fragmentów tego sprawozdania),
 - zasądzenie od EBI zapłaty na jej rzecz kwoty 20 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za krzywdę;
 - zasądzenie od EBI zapłaty na jej rzecz kwoty 977 EUR [łącznie z podatkiem od wartości dodanej (VAT)] oraz zaliczki w wysokości 5850 EUR na pokrycie kosztów leczenia poniesionych w wyniku tej krzywdy;
 - obciążenie EBI zwrotem kosztów poniesionych w ramach kosztów tamtego postępowania w kwocie 35 100 EUR (z VAT);
 - przekazanie sprawy EBI w celu ponownego otwarcia procedury dotyczącej poszanowania godności w pracy i uzyskania nowej decyzji prezesa, sporządzonej na warunkach określonych przez wnoszącą odwołanie.
- 22 W uzasadnieniu skargi OZ podnosiła zasadniczo dwa zarzuty.
- 23 Zarzut pierwszy dotyczył naruszenia zasad prowadzenia dochodzenia oraz praw procesowych wnoszącej odwołanie na mocy art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC”), i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), gdyż nie przeprowadzono kilku etapów dochodzenia.
- 24 Zarzut drugi dotyczył naruszenia art. 8 EKPC oraz art. 7 karty z uwagi na fakt, że sprawozdanie komisji dochodzeniowej oraz sporna decyzja zawierały zdaniem OZ w uzasadnieniu fakty dotyczące jej życia prywatnego, w szczególności w zakresie zdrowia psychicznego, które dla dochodzenia były bezprzedmiotowe.
- 25 W dniu 13 lipca 2017 r. Sąd wydał zaskarżony wyrok, w którym oddalił skargę OZ i obciążył ją kosztami postępowania.

26 W swoim wyroku Sąd najpierw oddalił żądania odszkodowawcze wnoszącej odwołanie w całości, uznając, że żaden z zarzutów przedstawionych przez wnoszącą odwołanie nie dotyczył naruszenia prawa, które można by zarzucić EBI. Następnie, zważywszy, że wnosząca odwołanie twierdziła, że naruszenia prawa podnoszone w żądaniu stwierdzenia nieważności odpowiadały zachowaniom zarzucanym EBI w żądaniach odszkodowawczych, Sąd orzekł, że należy również oddalić żądanie stwierdzenia nieważności, a w konsekwencji skargę w całości.

Żądania stron odwołania

27 W odwołaniu OZ wnosi do Trybunału o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości,
- stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz sprawozdania komisji dochodzeniowej EBI;
- zasądzenie od EBI zapłaty na jej rzecz kwoty 977 EUR (wraz z VAT) celem pokrycia kosztów leczenia poniesionych w wyniku szkody do dnia dzisiejszego oraz kwoty 5850 EUR celem pokrycia przyszłych kosztów leczenia;
- zasądzenie od EBI na jej rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w wysokości 20 000 EUR;
- obciążenie EBI kosztami poniesionymi w ramach niniejszego postępowania w wysokości 35 100 EUR (w tym VAT);
- obciążenie EBI kosztami niniejszego postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem oraz
- nakazanie przekazania sprawy EBI w celu ponownego otwarcia procedury dotyczącej poszanowania godności w pracy i wydania nowej decyzji przez prezesa EBI, na warunkach określonych przez wnoszącą odwołanie.

28 EBI wnosi do Trybunału o:

- oddalenie odwołania oraz
- obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania.

W przedmiocie dopuszczalności

29 Należy zauważyć, że wnosząca odwołanie wnosi do Trybunału między innymi o skierowanie niniejszej sprawy do EBI w celu ponownego wszczęcia postępowania dochodzeniowego i wydania przez prezesa EBI nowej decyzji sporządzonej na warunkach przez nią określonych.

30 Należy jednak zauważyć, że wnosząca odwołanie nie powołuje się na żaden zarzut na poparcie tego żądania. Odwołanie nie może również prowadzić do takiej wykładni, że zawarte w nim uzasadnienie może być rozumiane jako zarzut lub argumenty podniesione przeciwko zaskarżonemu wyrokowi.

31 Żądanie to jest zatem niedopuszczalne.

32 Ponadto EBI uważa, że odwołanie jest niedopuszczalne w całości, ponieważ, po pierwsze, nie odnosi się ono do żadnego konkretnego punktu zaskarżonego wyroku, a po drugie, strona wnosząca odwołanie powtarza jedynie argumenty przedstawione już w skardze w pierwszej instancji.

- 33 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 168 § 1 lit. d) oraz art. 169 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości wynika, że odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części orzeczenia, do którego uchylecia zmierza, oraz zawierać argumenty prawne uzasadniające to żądanie. Odwołanie polegające jedynie na powtórzeniu lub dosłownym zacytowaniu zarzutów i argumentów przedstawionych przed Sądem nie odpowiada zatem wymogom uzasadnienia wynikającym z powyższych przepisów (zob. podobnie wyrok z dnia 17 maja 2017 r., Portugalia/Komisja, C-338/16 P, EU:C:2017:382, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo; a także wyrok z dnia 20 grudnia 2017 r., Comunidad Autónoma de Galicia et Retegal/Komisja, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Niemniej jednak gdy wnoszący odwołanie kwestionuje wykładnię lub zastosowanie przez Sąd prawa Unii, kwestie prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą ponownie być rozpatrywane w ramach odwołania. Gdyby bowiem wnoszący odwołanie nie mógł oprzeć odwołania na zarzutach i argumentach podniesionych już przed Sądem, postępowanie odwoławcze byłoby częściowo pozbawione sensu (wyrok z dnia 17 maja 2017 r., Portugalia/Komisja, C-338/16 P, EU:C:2017:382, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 35 W rozpatrywanym wypadku, w przeciwieństwie do tego, co twierdzi EBI, odwołanie nie jest jedynie powtórzeniem argumentów podniesionych już w pierwszej instancji. Są one bowiem skierowane przeciwko uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które jest kwestionowane w świetle poszanowania praw podstawowych, na które powołuje się wnosząca odwołanie, i w związku z tym pozwalają Sądowi na przeprowadzenie przez niego kontroli. Ponadto, wbrew temu, co twierdzi EBI, w odwołaniu wyraźnie wskazano kwestionowane punkty zaskarżonego wyroku.
- 36 W konsekwencji, z wyjątkiem żądań, o których mowa w pkt 29 niniejszego wyroku, odwołanie jest dopuszczalne.

Co do istoty sprawy

- 37 W uzasadnieniu odwołania wnosząca je podnosi trzy zarzuty, dotyczące, po pierwsze, naruszenia art. 47 karty oraz art. 6 EKPC, po drugie, naruszenia art. 7 karty i art. 8 EKPC oraz, po trzecie, odmowy ochrony prawnej.
- 38 Na wstępie należy przypomnieć, że Unia nie może ponosić odpowiedzialności na mocy EKPC, ponieważ nie jest jej stroną. Jednakże z art. 52 ust. 3 karty wynika, że znaczenie i zakres praw zagwarantowanych w karcie są takie same jak prawa przyznane im na mocy odpowiednich artykułów EKPC.
- 39 W tych okolicznościach zarzuty od pierwszego do trzeciego należy rozpatrywać wyłącznie w świetle postanowień karty.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 47 karty

Argumentacja stron

- 40 W pierwszym zarzucie, podzielonym na cztery części, wnosząca odwołanie twierdzi, że Sąd, po pierwsze, błędnie określił zakres przysługujących jej praw procesowych, po drugie, nie wyciągnął konsekwencji z nieprzestrzegania terminów regulujących postępowanie dochodzeniowe, po trzecie, błędnie ocenił prawidłowy skład komisji dochodzeniowej, a po czwarte, odrzucił jej argumenty podważające poufne traktowanie jej skargi.

- 41 W pierwszej części tego pierwszego zarzutu, dotyczącej błędnego określenia zakresu jej praw procesowych, wnosząca odwołanie podnosi zasadniczo, że Sąd naruszył w pkt 52–54 zaskarżonego wyroku zasadę prawa do rzetelnego procesu sądowego, w szczególności zasady postępowania kontradiktoryjnego i równości broni, gdy stwierdził, że nie była niezgodna z prawem okoliczność, że komisja dochodzeniowa nie pozwoliła jej na zapoznanie się z zeznaniami osoby oskarżonej o molestowanie i różnych świadków przesłuchiwanym w trakcie dochodzenia lub na zajęcie stanowiska w przedmiocie tych zeznań, które stanowiły podstawę decyzji o oddaleniu jej skargi w trybie administracyjnym, podczas gdy zeznania wnoszącej odwołanie zostały przekazane tej osobie w formie skróconej, tak aby mogła ona przedstawić swoje uwagi.
- 42 Po drugie, wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi naruszenie prawa poprzez uznanie, że komisja dochodzeniowa nie miała obowiązku wezwania wszystkich świadków wezwanych w trakcie dochodzenia.
- 43 Po trzecie, wnosząca odwołanie twierdzi, że Sąd naruszył prawo, uznając, że odrzucenie przez tę komisję przedłożonych przez nią sprawozdań lekarskich było zgodne z prawem.
- 44 EBI kwestionuje zasadność tych argumentów, argumentując przede wszystkim, że zasada równości broni ma zastosowanie tylko wtedy, gdy strony są zaangażowane w postępowanie sądowe. Tymczasem procedura przewidziana w polityce godności w miejscu pracy jest procedurą administracyjną. Ponadto Sąd słusznie orzekł, że status skarżącego i osoby oskarżonej o molestowanie nie są porównywalne i że w konsekwencji ich prawa procesowe są różne.
- 45 EBI uważa ponadto, że postępowanie przed komisją dochodzeniową nie ma charakteru sądowego i w związku z tym nie ma przepisu nakładającego na komisję dochodzeniową obowiązek powoływania konkretnych świadków lub informowania strony, która wносиła o ich przesłuchanie, że nie są oni dostępni.
- 46 Wreszcie, w odniesieniu do przedłożonych przez wnoszącą odwołanie sprawozdań lekarskich, EBI zauważa, że nie mają one wartości dowodowej, ponieważ lekarze nie mieli bezpośredniej wiedzy o stanie faktycznym, lecz oparli się jedynie na oświadczeniach wnoszącej odwołanie.

Ocena Trybunału

- 47 Należy zauważyć, że wnosząca odwołanie niesłusznie uważa, że komisja dochodzeniowa wydająca opinię, na której opiera się prezes EBI, jak i sam prezes są organami, które można przyrównać do „sądu” w rozumieniu art. 47 karty.
- 48 Oczywiście jest bowiem, że ani komisja dochodzeniowa, organ ad hoc, którego członkowie są powoływani przez prezesa EBI i wydają niewiążące zalecenia w następstwie dochodzenia, ani prezes EBI nie spełniają różnych kryteriów określonych przez Trybunał w jego orzecznictwie, mających na celu zdefiniowanie pojęcia „sądu” w rozumieniu art. 47 karty (zob. w szczególności w odniesieniu do pojęcia „sądu” wyrok z dnia 27 lutego 2018 r., Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo). W związku z tym nie mogą oni być traktowani ani indywidualnie, ani zbiorowo jako „sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy” w rozumieniu tego art. 47.
- 49 Wynika z tego, że w niniejszej sprawie art. 47 karty nie ma zastosowania i w konsekwencji wnosząca odwołanie nie może, na poparcie pierwszej części zarzutu pierwszego, powołać się na naruszenie tego artykułu.

- 50 Jednakże, jak wynika z pkt 52 i 53 zaskarżonego wyroku, Sąd zauważył, że w ramach postępowania takiego jak rozpatrywane w sprawie domniemana ofiara molestowania może skorzystać z prawa do bycia wysłuchanym, zgodnie z zasadą dobrej administracji.
- 51 Artykuł 41 karty, zatytułowany „Prawo do dobrej administracji”, stanowi bowiem w ust. 1, że każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.
- 52 Ponadto, zgodnie z art. 41 ust. 2 karty prawo do dobrej administracji obejmuje między innymi prawo każdego do bycia wysłuchanym, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jego sytuację, prawo każdego do dostępu do akt jego sprawy, przy poszanowaniu uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej, jak również obowiązek administracji uzasadniania jej decyzji.
- 53 Prawo do bycia wysłuchanym gwarantuje każdej osobie możliwość użytecznego i skutecznego przedstawienia swego stanowiska w trakcie postępowania administracyjnego przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji, która mogłaby negatywnie wpłynąć na jej interesy (zob. w szczególności wyroki: z dnia 22 listopada 2012 r., M., C-277/11, EU:C:2012:744, pkt 87; z dnia 11 grudnia 2014 r., Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, pkt 36).
- 54 Do Trybunału należy zatem ustalenie, czy Sąd naruszył prawo, orzekając w pkt 54 zaskarżonego wyroku, że komisja dochodzeniowa nie dopuściła się niezgodności z prawem w odniesieniu do prawa do bycia wysłuchanym zgodnie z zasadą dobrej administracji.
- 55 W tym względzie należy stwierdzić, że sporna decyzja z uwagi na to, że oddaliła skargę wnoszącą odwołanie, stanowi indywidualny środek wydany wobec niej i negatywnie wpływający na jej sytuację w rozumieniu art. 41 ust. 2 karty.
- 56 Wynika z tego, że komisja dochodzeniowa, przed przekazaniem swoich zaleceń prezesowi EBI, a w każdym razie przed wydaniem przez niego decyzji niekorzystnej dla wnoszącej odwołanie, była zobowiązana do poszanowania jej prawa do bycia wysłuchanym w charakterze składającej skargę.
- 57 W szczególności wnosząca odwołanie miała prawo, w celu skutecznego przedstawienia swoich uwag, przynajmniej do otrzymania streszczenia oświadczeń osoby oskarżonej o molestowanie i przesłuchanych świadków w zakresie, w jakim oświadczenia te zostały wykorzystane przez komisję dochodzeniową w jej sprawozdaniu w celu sformułowania zaleceń dla prezesa EBI, na których podstawie ten oparł sporną decyzję, przy czym przekazanie tego streszczenia powinno nastąpić z należyтым uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, uzasadnionych interesów poufności.
- 58 W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że wnosząca odwołanie została wysłuchana tylko na początku postępowania dochodzeniowego. Jednakże nie została ona wysłuchana ani przed przekazaniem przez komisję dochodzeniową jej zaleceń prezesowi EBI, ani przed wydaniem przez niego spornej decyzji.
- 59 Wynika z tego, że Sąd naruszył prawo, nie stwierdzając, iż okoliczność, że wnosząca odwołanie nie otrzymała przynajmniej streszczenia oświadczeń osoby oskarżonej o molestowanie oraz świadków i że nie mogła zostać wysłuchana w ich przedmiocie, a tym samym nie miała możliwości skutecznego przedstawienia uwag na temat ich treści przed przekazaniem przez komisję dochodzeniową zaleceń prezesowi EBI, a w każdym razie przed wydaniem przez prezesa EBI spornej decyzji, która negatywnie wpływała na jej sytuację, była sprzeczna z wymogami art. 41 karty.
- 60 Bez konieczności badania pozostałych argumentów podniesionych przez wnoszącą odwołanie w pierwszej części zarzutu pierwszego, a również w innych częściach tego zarzutu, należy stwierdzić nieważność zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim oddała on roszczenia odszkodowawcze zawarte

w skardze wnoszącej odwołanie, dotyczące odpowiedzialności EBI za zarzucane naruszenia prawa popełnione w toku postępowania dochodzeniowego, w tym nieprzestrzeganie prawa wnoszącej odwołanie do sprawiedliwego rozpatrzenia jej sprawy, a także żądania stwierdzenia nieważności tej skargi.

W przedmiocie zarzutów drugiego i trzeciego, dotyczących naruszenia art. 7 karty

- 61 Drugi zarzut odwołania dotyczy naruszenia prawa przez Sąd, gdy ten stwierdził, że komisja dochodzeniowa nie naruszyła art. 7 karty poprzez włączenie niektórych informacji z życia prywatnego skarżącej do sprawozdania z dochodzenia. Trzeci zarzut dotyczy tego, że czyniąc to, Sąd również odmówił jej ochrony prawnej.
- 62 Ponieważ oba te zarzuty opierają się na częściowo pokrywających się argumentach, należy je rozpatrywać łącznie.

Argumentacja stron

- 63 Wnosząca odwołanie podnosi zasadniczo, że Sąd naruszył prawo, dokonując wykładni art. 7 karty, dotyczącego prawa do poszanowania życia prywatnego, ponieważ błędnie uznał, że EBI nie popełnił błędu, nie usuwając w sprawozdaniu komisji dochodzeniowej i w spornej decyzji odniesień do informacji z jej życia prywatnego, które były niepotrzebne, nieistotne i wychodzące poza zakres kompetencji komisji dochodzeniowej. W tym względzie wnosząca odwołanie powołuje się w szczególności na fakt, że sprawozdanie odnosi się do jej skomplikowanych relacji z ówczesnym kierownikiem wydziału, trudności w przyjęciu jakiegokolwiek formy krytyki, niecierpliwości w związku z awansem, które jej zdaniem nie są bezpośrednio konieczne do ustalenia, czy była ofiarą molestowania seksualnego. Twierdzi ona, że uwagi te są również szkodliwe dla jej zdrowia, co jasno wynika z nowego sprawozdania lekarskiego.
- 64 EBI zaprzecza wszystkim tym zarzutom.

Ocena Trybunału

- 65 Prawo do poszanowania życia prywatnego, gwarantowane na mocy art. 7 karty, nie jest bezwzględne. Prawo to może podlegać ograniczeniom takim jak rozpatrywane, pod warunkiem że skutecznie służą one celom interesu ogólnego realizowanym przez Unię i nie stanowią, w świetle wyznaczonego celu, nieproporcjonalnej ingerencji.
- 66 W tym względzie nie ulega wątpliwości, że sporne postępowanie służy celowi leżącemu w interesie ogólnym, a mianowicie ustaleniu istnienia czynów w postaci molestowania, a dokładnie molestowania seksualnego, które naruszają godność ludzką.
- 67 Należy zatem zbadać, czy włączenie do sprawozdania komisji dochodzeniowej i spornej decyzji informacji dotyczących życia prywatnego wnoszącej odwołanie, które miałyby być niepotrzebne i nieistotne, stanowi, w świetle zamierzonego celu, nieproporcjonalne ograniczenie prawa do poszanowania życia prywatnego.
- 68 W związku z tym Sąd stwierdził przede wszystkim w pkt 71 zaskarżonego wyroku, że te informacje stanowią bezpośrednie odesłania do zeznań świadków i zacytowanie tych zeznań umożliwiło podkreślenie okoliczności, na których komisja dochodzeniowa oparła swoje zalecenia.

- 69 Następnie w pkt 72 tego wyroku Sąd orzekł, że wbrew twierdzeniom wnoszącej odwołanie, komisja dochodzeniowa nie wyciągnęła żadnych wniosków ani nie sformułowała oświadczeń dotyczących jej stanu zdrowia, lecz jedynie powtórzyła zeznania świadków. Natomiast komisja ta nie wyciągnęła żadnych konsekwencji natury medycznej.
- 70 Wreszcie w pkt 74 tego wyroku Sąd orzekł, że w każdym razie sprawozdanie komisji dochodzeniowej było dokumentem wewnętrznym, skierowanym wyłącznie do prezesa EBI i do dwóch zainteresowanych stron, a zatem nie miało ono na celu rozpowszechniania informacji.
- 71 W świetle powyższego nie wydaje się, aby odniesienia do informacji na temat życia prywatnego wnoszącej odwołanie zawarte w sprawozdaniu komisji dochodzeniowej i spornej decyzji były niepotrzebne i nieistotne.
- 72 W konsekwencji Sąd nie naruszył prawa w świetle art. 7 karty, gdy uznał, że włączenie do tych sprawozdań i decyzji powyższych informacji nie stanowiło bezprawnego zachowania EBI.
- 73 Po trzecie, w odniesieniu do domniemanego szkodliwego charakteru niektórych uwag dotyczących zdrowia wnoszącej odwołanie, ta powołuje się na nowe sprawozdanie lekarskie psychoterapeuty, sporządzone w lipcu 2016 r., czyli po sporządzeniu sprawozdania komisji dochodzeniowej. W tym względzie wystarczy zauważyć, że w odwołaniu wnosząca odwołanie nie zarzuca Sądowi nieuwzględnienia tego sprawozdania lekarskiego.
- 74 Wynika stąd, że zarzuty odwołania drugi i trzeci należy oddalić.

W przedmiocie wniesionej do Sądu skargi

- 75 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala.
- 76 Tymczasem należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem naruszenie prawa do obrony, w szczególności prawa do bycia wysłuchanym, uzasadnia stwierdzenie nieważności decyzji wydanej w wyniku postępowania jedynie wówczas, gdyby w braku tej nieprawidłowości postępowanie mogło się zakończyć innym rozstrzygnięciem (wyroki: z dnia 10 września 2013 r., G. i R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, pkt 38; a także z dnia 3 lipca 2014 r., Kamino International Logistics i Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 i C-130/13, EU:C:2014:2041, pkt 79).
- 77 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że jak wynika z pkt 59 niniejszego wyroku, Sąd naruszył prawo, nie stwierdzając, iż okoliczność, że wnosząca odwołanie nie otrzymała przynajmniej streszczenia oświadczeń osoby oskarżonej o molestowanie oraz świadków i że nie mogła zostać wysłuchana w ich przedmiocie, a tym samym nie miała możliwości skutecznego przedstawienia uwag na temat ich treści przed przekazaniem przez komisję dochodzeniową zaleceń prezesowi EBI, a w każdym razie przed wydaniem przez prezesa EBI spornej decyzji, która negatywnie wpływała na jej sytuację, była sprzeczna z wymogami art. 41 karty.
- 78 Ta nieprawidłowość nieuchronnie wpłynęła zarówno na treść sprawozdania komisji dochodzeniowej, jak i na treść spornej decyzji, a tym samym rozsądnie można przyjąć, że zarówno sprawozdanie, jak i decyzja mogły doprowadzić do odmiennych rozstrzygnięć.
- 79 Ponieważ jednak sprawozdanie to stanowi jedynie akt przygotowawczy do tej decyzji, którego w związku z tym nie można uznać za akt podlegający zaskarżeniu a tym samym nie można go uchylić, należy stwierdzić nieważność samej spornej decyzji.

- 80 W odniesieniu do roszczeń o odszkodowanie, o których mowa w pkt 60 niniejszego wyroku, należy przede wszystkim zauważyć, że stwierdzenie nieważności spornej decyzji stanowi odpowiednie zadośćuczynienie za krzywdę, jakiej wnosząca odwołanie mogła doznać w niniejszej sprawie.
- 81 Żądania zadośćuczynienia za krzywdę są zatem bezprzedmiotowe i nie ma potrzeby orzekania w ich przedmiocie (zob. podobnie wyrok z dnia 9 lipca 1987 r., Hochbaum i Rawes/Komisja, 44/85, 77/85, 294/85 i 295/85, EU:C:1987:348, pkt 22).
- 82 Po drugie, w odniesieniu do żądań mających na celu zasądzenie od EBI zapłaty na rzecz wnoszącej odwołanie kwoty 977 EUR (wraz z podatkiem VAT) i zaliczki w wysokości 5850 EUR z tytułu poniesionych kosztów leczenia, należy zauważyć, że nie wykazano żadnego związku przyczynowego między bezprawnością, której dopuścił się EBI, stwierdzoną w pkt 77 niniejszego wyroku, a tymi kosztami leczenia ani nawet tego związku nie podnoszono. W swojej skardze w pierwszej instancji wnosząca odwołanie twierdzi, że te koszty leczenia stanowią „bezpośrednią konsekwencję” molestowania seksualnego, którego jak twierdzi doświadczyła. Ponadto, jeśli chodzi o „zaliczkę” w wysokości 5850 EUR na przyszłe wydatki na leczenie, której domaga się wnosząca odwołanie, żądanie to jest w każdym razie przedwczesne, ponieważ takie wydatki nie zostały jeszcze poniesione.
- 83 W tych okolicznościach roszczenia odszkodowawcze, o których mowa w poprzednim punkcie niniejszego wyroku, należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 84 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.
- 85 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 86 Ponieważ EBI przegrał sprawę w zasadniczej części, należy zgodnie z żądaniem OZ obciążyć go jego własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez OZ w ramach postępowania w pierwszej instancji, jak i w postępowaniu odwoławczym.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Wyrok Sądu Unii Europejskiej z dnia 13 lipca 2017 r., OZ/EBI (T-607/16, niepublikowany, EU:T:2017:495), zostaje uchylony w zakresie, w jakim oddalono w nim, po pierwsze, roszczenia odszkodowawcze wysunięte przez OZ w jej skardze, dotyczące odpowiedzialności Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) za zarzucane naruszenia prawa popełnione w toku postępowania dochodzeniowego, w tym nieprzestrzeganie prawa wnoszącej odwołanie do sprawiedliwego rozpatrzenia jej sprawy, a także, po drugie, żądania stwierdzenia nieważności zawarte w tej skardze.**
- 2) **Odwołanie zostaje oddalone w pozostałym zakresie.**
- 3) **Stwierdza się nieważność decyzji prezesa Europejskiego Banku Inwestycyjnego z dnia 16 października 2015 r. w sprawie nierozpatrywania złożonej przez OZ w trybie administracyjnym skargi na molestowanie seksualne.**
- 4) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**

- 5) Europejski Bank Inwestycyjny zostaje obciążony poza własnymi kosztami postępowania kosztami poniesionymi przez OZ w zakresie postępowania w pierwszej instancji, jak i w postępowaniu odwoławczym.**

Podpisy